

مروری بر تاثیر عوامل مختلف بر پیش‌تیمار مواد لیگنوسلولزی با مایع یونی جهت تولید بیوآتانول

سید مرتضی رئیسی اسکوئی^۱، بینا آیتی^۲، مینم طباطبائی پژوه^۳

گروه مهندسی محیط زیست دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست دانشگاه تربیت مدرس
Morteza.raeisi@modares.ac.ir

چکیده

مواد لیگنوسلولزی مجموعه‌ای از تمام گیاهان هستند که نوید دهنده متبوعی تجدیدپذیر و وافر از کربن می‌باشد. ماده اصلی تشکیل دهنده مواد لیگنوسلولزی را ماکرومولکولهای کربوهیدرات تشکیل می‌دهد که به نام سلولز، همی‌سلولز و لیگنین که یک ماکرومولکول پلی‌فنیل-پروپانوئید است شناخته می‌شوند. بین این ماکرومولکولهای زیستی پیوندهای کووالانسی و غیر کووالانسی وجود دارد که باعث ایجاد شبکه‌ای پیچیده و در هم تنیده در مواد لیگنوسلولزی می‌شود که در نتیجه آنها را سخت و به هم پیوسته می‌کند. جداسازی این مواد از هم باعث می‌شود که راحت‌تر به انرژی یا دیگر مواد شیمیایی تبدیل شوند. برای جداسازی آسان‌تر و با بازدهی بالاتر نیاز است تا ابتدا پیش‌تیمار انجام شود که انتخاب نوع پیش‌تیمار بستگی به هدف آن دارد. مقاومت مواد لیگنوسلولزی در برابر جداسازی مهمترین محدودیت موجود در این فرایند است که در روشهای مرسوم هزینه این عملیات بسیار زیاد می‌باشد. علاوه بر این، هیچ یک از روشهای مرسوم جهت پیش‌تیمار مواد لیگنوسلولزی، پریازده و اقتصادی نمی‌باشد؛ لذا یافتن روشهای جدید پیش‌تیمار امری ضروری می‌باشد. کاربرد مایعات یونی یکی از جدیدترین روشهای جهت جداسازی مواد لیگنوسلولزی می‌باشد. انحلال زیست‌توده در مایعات یونی باعث ایجاد تغییراتی در ساختار این مواد می‌شود که می‌توان به کاهش کریستالیتی و مقدار لیگنین در مقایسه با ماده خام اشاره کرد. این مزايا و دیگر مزايا این مایعات باعث می‌شود تا برتری‌هایی نسبت به روشهای مرسوم داشته باشد. این مقاله به بررسی نحوه انحلال زیست‌توده در مایعات یونی و تغییرات ایجاد شده در مواد و نیز عامل‌های موثر بر فرایند انحلال می‌پردازد.

واژه‌های کلیدی: مایع یونی، پیش‌تیمار، مواد لیگنوسلولزی، بیوآتانول

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران (محیط زیست)

۲- دانشیار گروه مهندسی محیط زیست دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست دانشگاه تربیت مدرس

۳- استادیار پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران